

Voorspellen is lastig...

Voorspellen is lastig...

10 mei 2022

Door P.M. (Piet) Murre

Voorspellen is lastig... zeker als het de toekomst aangaat. Onlangs vond ik in mijn boekenkast twee boekjes terug die ik al lang niet geopend had. Bouwstenen voor ICT-bezinning.

Hier zijn twee citaten:

'Alles zal via het scherm verlopen. Informatie- en Communicatie Technologie (ICT), verzamelbeeld van de nieuwe cultuur... 'Internetten' met Japan, telewerken, een school zonder docenten, een school die 's avonds open is... De leerling zal door de nieuwe technieken een sterk verbeterde motivatie, prestatie en presentatie verkrijgen' (Stichting DGS, 1997, p. 7).

En twee jaar later:

'Een bekende toekomstdeskundige heeft voorspeld dat vanaf het jaar 2002 in Nederland geen nieuwe scholen meer gebouwd zullen worden. De bestaande gebouwen zullen voor een deel een andere functie krijgen. De reden hiervoor is dat het *teleleren* (cursief origineel) de komende jaren opgang zal vinden' (Stichting DGS, 1999, p. 37).

25 jaar later

We leven inmiddels zo'n 25 jaar later en het is interessant om te zien wat er van de voorspellingen uitgekomen is. Sommige dingen wel: Veel verloopt via een scherm en Japan ligt inderdaad om de hoek. Vormen van afstandslernen hebben (vooral als gevolg van corona overigens) breed ingang gevonden – en soms ook al weer de uitgang. Maar veel is ook niet uitgekomen. Er worden nog steeds nieuwe scholen gebouwd. Niet alles verloopt via het scherm. Online learning bleek ook nadelen te hebben. En dat leerlingen dankzij 'nieuwe technieken een sterk verbeterde motivatie, prestatie en presentatie' hebben verkregen zullen weinig docenten beamen – en weinig leerlingen ook.

Onvoorspelbaar

Waren die voorspellingen dan nutteloos? Vermoedelijk niet helemaal en je moet het doen met wat je op een bepaald moment naar beste inzicht weet of denkt te vermoeden. De schrijvers van de genoemde citaten (die zelf ook de nodige afstand namen van bepaalde voorspellingen) valt weinig te verwijten. Maar het resultaat 25 jaar later geeft wel aan dat de aangekondigde veranderingen (vaak nog gepresenteerd als belofte ook) veel langzamer gaan dan voorspeld, een andere kant opgaan, en, voor zover ze plaatsvinden, niet altijd de voorspelde zegeningen opleveren.

Toekomstbestendig

Onderwijs waarin een benadering vanuit de techniek en multimedia centraal staat, kent volgens Mayer 'een honderdjarige geschiedenis van mislukking' (2014, p. 15). Het is dus niet verstandig om daarmee door te gaan. En wellicht komt dat omdat de dingen die er echt toe doen in onderwijs veel basaler zijn en van alle tijden. Relatie, het toe-eigenen en eigenstandig verwerken van relevante inzichten vanuit de brede traditie en in veel vakgebieden, vorming tot een zelfstandige persoon, leren hoe te handelen in een beroep, aandacht voor het hart. Enzovoorts. Voor zover techniek helpt is dat prima. Dat we voorzichtig moeten zijn met voorspellingen is iets dat wel aardig toekomstbestendig lijkt te zijn...

Referenties

- Mayer, R.E. (2014). *The Cambridge handbook of Multimedia Learning*. New York.
- Van Hartingsveldt, F.A. (et al., Red). (1997). *Beeld-Spraak*. Stichting DGS
- Van Hartingsveldt, F.A. (et al., Red). (1999). *Beeld-Vorming*. Stichting DGS